

Сторінками історії коледжу

За матеріалами музею Немішайвського фахового коледжу

Іван Данилович

Мазуренко –

митець - аматор

Матеріал підготувала Моос Н.П.

Народився Іван Данилович 13 вересня 1906 року в сім'ї залізничника в с. Немішаєве.

З ім'ям Івана Даниловича пов'язані, насамперед, основні відомості з історії розбудови селища Немішаєве та історії створення сільськогосподарської школи.

Завдячуючи його спогадам, які зафіксовано в рукописі «Історія Немішаєве 1900-1930 роки», ми дізналися багато цікавих фактів про будівництво селища, про загадкове створення сільськогосподарської школи на кошти поміщика Мусія Андрійовича Кулика, про життя українського краєзнавця, співака, музиканта Якова Петровича Гулака-Артемівського.

Рукописні документи Івана Даниловича про історію селища Немішаєве є вагомим і безцінним доробком у вивченні історії рідного краю.

Але, окрім цього, було у нього ще одне захоплення – малювання. Воно залишалося для нього основним на все життя.

Автопортрет

З 1924 р. як митець-аматор брав участь в оформленні стінної багатотиражної газети селища.

В часи Другої Світової війни вміння малювати та педантичність характеру Івана Даниловича знадобились для малювання та креслення топографічних карт. *«Усіх інструментів було – «циганська» голка і збільшувальне скло. Креслили на паперових мішках з-під цементу. Змащували гасом папір, голкою видавлювали контури місцевості. Важка, кропітка праця: кожен горбок, кожен видолинок треба було помітити на карті – від цього залежала доля солдатів, які йшли в бій»,* - згадував він.

«У вільний час солдат грає на трубі»

По 26 роках армійської служби (1928-1955) майор Іван Данилович Мазуренко був звільнений в запас.

Будучи в відставці, більше десяти років з великим натхненням займався він в студії образотворчого мистецтва Київського окружного Будинку офіцерів під керівництвом художника А.Годунова

Портрет підполковника Кушніра М.М.

Скрипалька Ковалюк Тетяна

Портрет підполковника Бекмана І.В.

Портрет учениці Немішаївської ЗОШ
Люби Редько

Портрет полковника Громова И.В.

Портрет вчительки
Немішаївської ЗОШ Шнортко О.П.

Портрет лейтенанта Педенко М.П.

Іван Данилович Мазуренко брав участь у багатьох виставках та фестивалях самодіяльних художників.

Про це свідчили статті в різних газетах того часу.

І ПОРТРЕТИ, Й ПЕЙЗАЖІ

ВЕРНІСАЖ

У Київському окружному Будинку офіцерів Радянської Армії відкрилася виставка картин самодіяльних художників — ветеранів Великої Вітчизняної війни, присвячена Міжнародному року миру. На ній представлено більше ста робіт членів ізослудії, що працює при Будинку офіцерів.

З картин на вас дивляться колишні фронтовики — з численними бойовими нагородами і без них. Який тягар воєнних лих-

лів внесли вони на своїх плечах! Немає їх і нині в трудовому строю. А ось портрети людей мирного творення. Робітники, колгоспники, службовці...

На багатьох полотнах — мальовничі куточки неозорої Батьківщини. Відрадно, що на цій виставці експонуються й роботи нашого земляка — Івана Даниловича Мазуренка.

Серед них — портрет колишнього жителя селища Немішаєве, учасника революції 1905—1907 років, доглядача могил і засновника першого в світі музею Т. Г. Шевченка у Каневі, співака, музиканта і довголітнього старости в хорі Імені Лисенка, першого уповноваженого Ради робітничо-селянсько-красноармійсько-солдатських депутатів Немішаєвого Якова Петровича Гулака-Артемовського. А ось колишній житель Клавдіє-

во, комсомолец 20-х років, учасник оборони Києва від гітлерівських загарбників у роки Великої Вітчизняної, майор у відставці Олексій Іванович Бабій.

Ми публікуємо три роботи І. Д. Мазуренка, представлені на цій виставці: портрет Я. П. Гулака-Артемовського (Львів), портрет О. І. Бабія (прапоруч) і пейзаж «Лісовий струмок». Останній Іван Данилович написав поблизу Клавдієвого.

теран труда Т. Лерман. И это действительно так. Взяв старшего студента маюра в отставке И. Мазуренко. Он прожил войну, как гора, от зноя до зноя. И пережил все ее ужасы. считает для себя самым важным в жизни достижение — искусство и традиция поколений образ тех, кто с оружием в руках завоювал свободу и независимость нашей Родины. Им создана школа также портретов фронтовиков — мастерам

Еще одна особенность живописного раздела выставки — ряд интересных дирижеских пейзажей. Изображены картины родной земли запечатлены на полотнах подполковника медицинской службы в отставке А. Чуданкина «Тучи над лесом», «Бережок», «Стожок», полковника Ю. Косица «Пейзаж с озерами», «На дуге», «В парке». Имя И. Даниловича Мазуренко от удивительной природы солдатовского Крама «Фрейтор за-

тальны художников, как бы высвечивают мысли о преемственности представлений от поколения к поколению, выражая Ленинских идей, чувства советского патриотизма, готовности к ратному подвигу во имя Родины, исключительность бесмертной нашей памяти, о тех, кто отстоял ее в битве с фашизмом. И о том, что этот дивный выстой, выходящий отсюда в сердцах восстателей, красноречиво говорит первая запись в книге отзывов: «Мы, воины, до глубины души тронуты огромным чувством любви к Родине, которое сконцентрировано в каждой картине, каждом рисунке».

Л. ТИШЕНКО, наш корр.
НА СНИМКАХ: фрагмент экспозиции выставки; самодіяльний художник майор в отставке І. Д. Мазуренко розповідає війнам о своїх роботах. Фото С. Борзенюк.

КИСТЬЮ ВОЕННЫХ ХУДОЖНИКОВ

В Киевском окружном Доме офицеров открылась выставка работ изослудии военных художников. Она проводится в рамках городского Всесоюзного фестиваля народного творчества, посвященного 70-летию Великого Октября.

Экспозиция произведений самодіяльных мастеров живописи включает около ста работ. Разные по жанру, тематике и манере написания, все они объединены одним муром — первой любовью к своей земле. Разные, с одной стороны, и настоящие стремления по-стать мир человека творца, познать-победить.

Така картина: героїзм солдатських людей, в том Белької Олександрівної — основної. Не вно глибоко закономери. Вель милої створили не складі описки пильної астагую війни, описуючи всю глибоку народологого, «Ніх ахеміані художества» була виводити — так офіцерів охрарення і війни, ухаражників фронтовиков частини Великої Олександрівської війни, ве-

З Косицим, гвардії подполковник А. Фесенко и Н. Шваренко, гвардії старшего лейтенанта медицинской службы Ф. Пилларди.

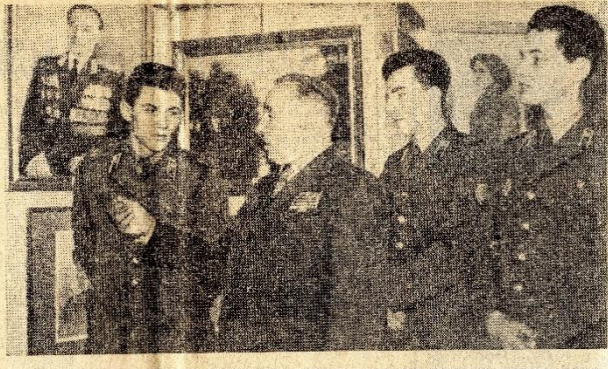
К портретному жанру с успехом обращается и старший лейтенант в отставке И. Берга. Искренним интересом к человеку, сдержанным почтением к характеру, проникнуто его решение, где изображена медицинская сестра П. Гранькова.

Та бойки психологізмом, зображені погляді внутрішній мислі і почуттів. Отримали портретне рішення старшого лейтенанта в отставке В. Кузьма. Особливо цікавий «Портрет итерера», де художнику с особой убедительностью удалось раскрыть дорогой для него образ.

наса Ю. Заварзин «Берег Крыма», «Хостар», «Ялта». Широко обозначены участники сцены и к такому сложному жанру, как натюрморт. Интересно, насколько остается и память работы маюра в отставке А. Даниловича «Лужки партизана», старшего лейтенанта запаса А. Лаврица «Астры».

Трагический раздел экспозиции представлен работами ветерана студии полковника в отставке В. Радова. Его «Портреты студийцев», «Женские портреты», «Атмосферист» свидетельствуют об умении автора передавать социальные духовного шафера своих героев.

Заслуживают внимания натюрморты лейтенанта запаса К. Ивашкиной «Розы» и Е. Голубиной «Белые вьюны». Каждая работа, представленную на выставку самодія-

Портрет підполковника Рафтопулла А.А.

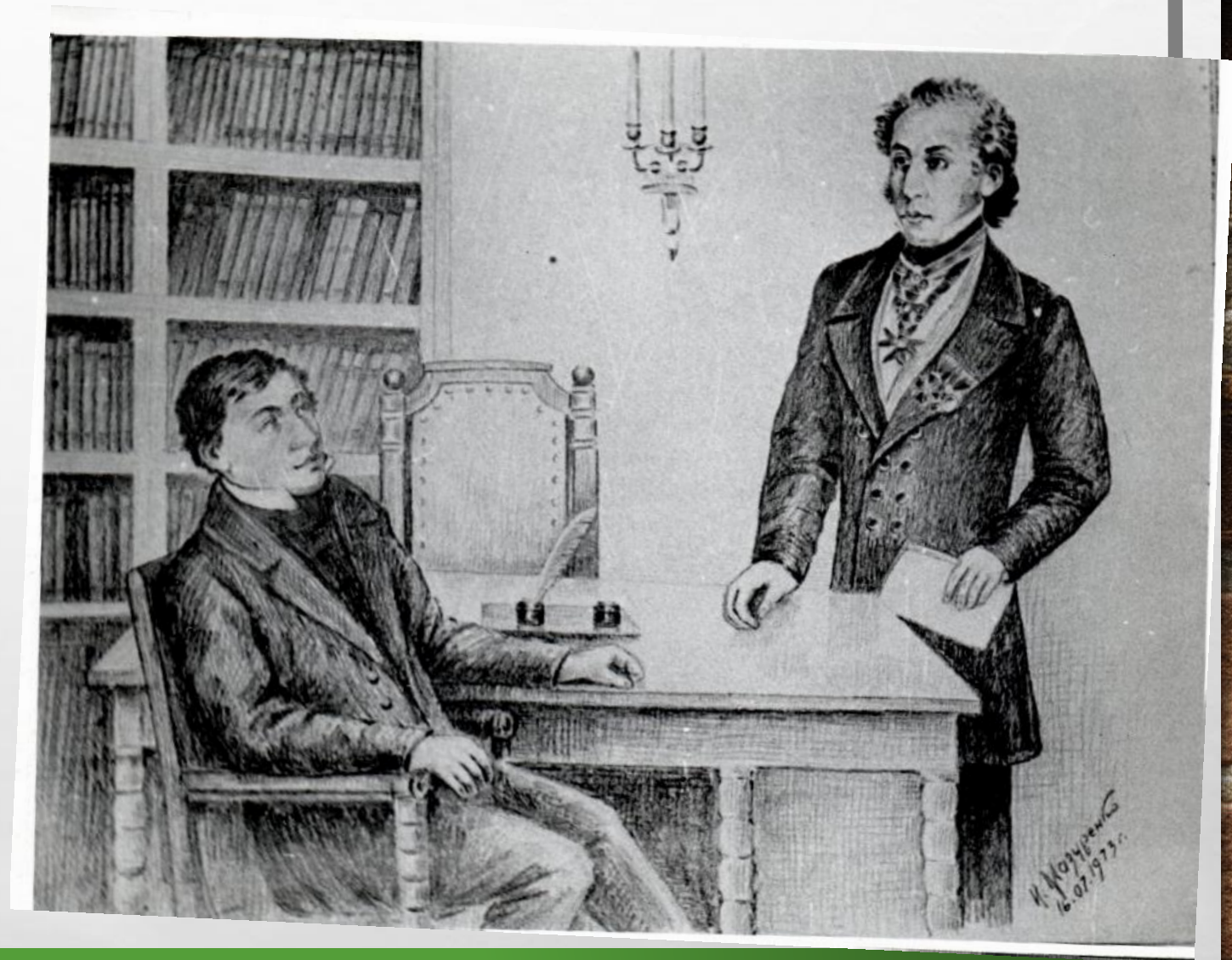
Майор медслужби Любарська С.І.

Портрет майора Бабія А.І.

Зустріч П.П. Гулака-Артемовського
та Адама Міцкевича

Не можна не згадати про надану Іваном Даниловичем допомогу і при створенні музею коледжу. Він передав на зберігання рукопис **«Історія Немішаєва. 1900-1930 роки»** та **«Історія Немішаєва (друга частина)»**, де є фотокопія оригіналу фотографії відкриття сільськогосподарської школи в 1912 році та прізвища деяких осіб.

Дивлячись на фото ми можемо подумки перенестися на понад століття назад, подивитися на обличчя історичних осіб, які були причетні до церемонії відкриття. Серед присутніх є і поміщик **Мусій Андрійович Кулик (12)**, людина, на кошти якої було споруджено сільськогосподарську школу.

Іван Данилович часто був у Немішаєвому і завжди залюбки відвідував коледж. З його допомогою було встановлено першу меморіальну дошку на історичному корпусі на честь Я. П. Гулака-Артемовського, в відкритті якої брав участь і син Якова Петровича Гулака-Артемовського – Григорій Якович Гулак-Артемовський. В той же час Іван Данилович подарував музею коледжу портрет Якова Петровича Гулака-Артемовського, який він намалював.

Портрет Якова Петровича Гулака-Артемовського

У ЦЬОМУ БУДИНКУ, ДЕ З 1920 Р.
 МІСТИВСЯ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ТЕХНІКУМ,
 ВИСТУПАВ СПІВАК,
 ЖИТЕЛЬ СЕЛИЩА НЕМІШАЄВЕ
ЯКІВ ПЕТРОВИЧ
ГУЛАК-АРТЕМОВСЬКИЙ
 УЧАСНИК РЕВОЛЮЦІЇ 1905-1907 РР.
 ОДИН З ПЕРШИХ ЧЛЕНІВ ВИКОНКОМУ
 С/РАДИ, ДОГЛЯДАЧ МОГИЛИ І ЗАСНОВ
 НИК МУЗЕЮ Т.Г.ШЕВЧЕНКА У м.КАНЕВІ

У ЦЬОМУ БУДИНКУ, ДЕ З 1920 Р.
 МІСТИВСЯ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ТЕХНІКУМ,
 ВИСТУПАВ СПІВАК,
 ЖИТЕЛЬ СЕЛИЩА НЕМІШАЄВЕ
ЯКІВ ПЕТРОВИЧ
ГУЛАК-АРТЕМОВСЬКИЙ
 УЧАСНИК РЕВОЛЮЦІЇ 1905-1907 РР.
 ОДИН З ПЕРШИХ ЧЛЕНІВ ВИКОНКОМУ
 С/РАДИ, ДОГЛЯДАЧ МОГИЛИ І ЗАСНОВ
 НИК МУЗЕЮ Т.Г.ШЕВЧЕНКА У м.КАНЕВІ

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ
 БЕРЕЗЕНЬ

Данина пам'яті

У Немішаєві сього року радгосп-технікум і широко відзначалося 175-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка. До цієї дати було, зокрема, приурочене відкриття меморіальної дошки Я. П. Гулаку-Артемовському, щирому шанувальникові таланту великого Кобзаря, доглядачу його могили та засновнику першого в світі музею Т. Г. Шевченка у Каневі.

Я. П. Гулак-Артемовський вніс свій скромний, але невідчужимий вклад в українську культуру. Він був одним з тих, хто почав впорядковувати і зберігати місце, де похований поет. Після смерті першого доглядача Кобзарєвої могили В. С. Гнилоширова його справу продовжив Яків Петрович.

Спочатку під могилою було всього п'ятдесятини землі. Гулак-Артемовський добився від Канівської думи виділення ще чотирьох десятин для упорядкування парку, терас, саду, водогону. На зібрані ним кошти було зроблено огорожу, побудовано сходи, посаджено дерева, укріплено схили. Одночасно він почав збирати матеріали для майбутнього музею Т. Г. Шевченка.

Яків Петрович мав дружні стосунки з ком-

позитором М. В. Лисенком, був у його хорі беззмінним старостою.

Музика і пісня на довгі роки стали улюбленою справою Якова Петровича, а на прожиття він здобував собі кошти, працюючи діловодом в управлінні Південно-Західної залізниці. Брав участь у революційних подіях 1905-1907 років, за що неодноразово арештовувався.

Понад тридцять років Гулак-Артемовський прожив у Немішаєвому. Після перемоги Жовтня Яків Петрович — перший уповноважений у цьому населеному пункті від Микулицької сільської Ради. Він проводить значну громадсько-просвітницьку роботу: в Немішаєвому, навколишніх селах, технікумі організовує хори, вивчає з ними краєцї твори українських та російських композиторів, прищеплює любов до народної пісні. Концерти, виступи хорів нерідко проводились у стінах технікуму, в хаті-читальні, у селах просто неба. Яків Петрович виступав і як керівник, і як співак та музикант.

Помер він 1939 року, похований у Микуличах.

...Нещодавно на площі біля Немішаєвського радгоспу-технікуму відбувся урочистий мітинг, присвячений відкриттю меморіальної дошки

ренку, який доклав чимало зусиль для увічнення пам'яті нашого земляка.

Після мітингу відбувся великий Шевченківський вечір-концерт, в якому взяли участь три покоління виконавців: солісти Державного заслуженого українського народного хору імені Г. Верьовки, заслужені артисти УРСР В. Мартиненко, П. Павличенко, Н. Цюпа, учні агрономічного відділення радгоспу-технікуму та учні молодших класів Немішаєвської середньої школи. На закінчення концерту всі його учасники і глядачі спільно виконали Гімн Радянського Союзу та стогне Дніпр широким.

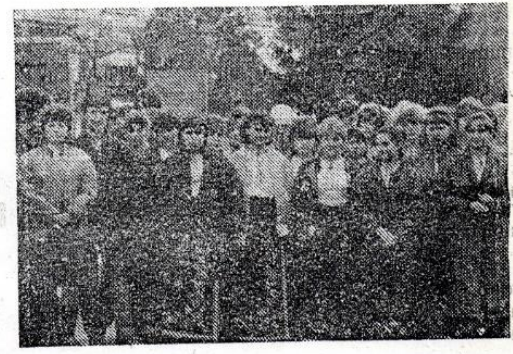
Святково прибраній зал, яскраві українські костюми учасників, гарне виконання заціпили неповторне враження в присутніх.

Після закінчення концерту гості і господарі свята відвідали могилу Я. П. Гулака-Артемовського і поклали квіти.

М. СМОЛИЧ

На знімках: меморіальна дошка, встановлена в радгосп-технікумі; виступають Г. Я. Гулак-Артемовський (праворуч) та І. Д. Мазуренко; учасники свята.

Фото П. Векленка.

Нині меморіальна дошка виглядає так

Відкриття меморіальної дошки Якова Петровича Гулака – Артемовського.

Перший ряд: Конфорович (полковник медичної служби), Г.Я. Гулак-Артемовський (син Я.П. Гулака-Артемовського), Деменіна Р.Г. (випускниця коледжу 1951 р.), Тищенко Н.І. (журналістка, редакторка журналів «Молодь», «Веселка»), Гулак К. Г. (дружина Г.Я. Гулака-Артемовського), Малозьомова А.І. (декан історико-теоретичного факультету Київської консерваторії), Мазуренко І.Д. (старожил с. Немішаєве, кадровий військовий, художник, представник Київської організації охорони пам'яток історії та архітектури.)

Другий ряд – друзі Г.Я. Гулака-Артемовського: Костюченко А.В., Денисенко В.П., Купрій Б.І., Крутько Б.М., Хоменко Н.А.

В Немішаївському коледжі неодноразово проходили виставки робіт Мазуренка Івана Даниловича. Основна частина цих робіт була подарована ним Бородянському краєзнавчому музею.

«Талановита людина талановита в усьому»
(Л. Фейхтвангер)